

ADP

Sayı 2218
Tarih 16.12.2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

19-24 Aralık 1978 yılında yaşanan Maraş katliamını kimlerin planladığı ve hazırladığının ortaya çıkarılması, hedef olarak niye Alevi yurttaşlarımızın seçildiği, katliamda kaç alevi yurttaşımızın zarar gördüğü ve sonrasında kaç kişinin Maraş'ı terk ettiğini araştırmak üzere Anayasanın 98'nci, İçtüzük'ün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılmasını dilerim. 16.12.2010

1-AKIN BİRDAL	DIYARBAKIR
2-SELAHATTİN DEMİRTAŞ	DIYARBAKIR
3-GÜLTAN KIŞANAK	DIYARBAKIR
4-AYLA AKAT ATA	BATMAN
5-BENĞİ YILDIZ	BATMAN
6-EMİNE AYNA	MARDİN
7-FATMA KURTULAN	VAN
8-HASİP KAPLAN	ŞIRNAK
9-HAMİT GEYLANİ	HAKKARİ
10-İBRAHİM BİNİCİ	ŞANLIURFA
11-M. NURİ YAMAN	MUŞ
12-MEHMET NEZİR KARABAŞ	BİTLİS
13-MEHMET UFUK URAS	İSTANBUL
14-OSMAN ÖZÇELİK	SİİRT
15-ÖZDAL ÜÇER	VAN
16-PERVİN BULDAN	İĞDIR
17-SEBAHAT TUNCEL	İSTANBUL
18-SEVAHİR BAYINDIR	ŞIRNAK
19-SIRRI SAKIK	MUŞ
20-ŞERAFETTİN HALİS	TUNCELİ

GEREKÇE

19 -24 Aralık 1978 yılında gerçekleşen Maraş katliamı toplumsal tarihimizin aydınlatılmamış olaylarından biridir.

19 Aralık 1978'de Çiçek sinemasına bomba atılması ile başlayan saldırı 24 Aralık tarihine kadar sürmüştür. Daha sonra Çiçek sinemasına atılan bombanın provokasyon olduğu ortaya çıkmıştır.

"Kanımız aksa da zafer İslamın", "Müslüman Türkiye" sloganları ile Cumhuriyet Halk Partisi il merkezi, PTT ve *Tüm Öğretmenler Birleşme ve Dayanışma Derneği* binaları saldırıya uğramış kullanılamayacak duruma gelmiştir.

Daha sonra Alevilerin yoğunlukla oturduğu Yörükselim Mahallesi'nde bir kıraathane bombalandı. Bombalama sonucu kahvehanede bulunan bir Alevi dedesi yaşamını yitirdi. 21 Aralık günü Hacı Çolak ve Mustafa Yüzbaşıoğlu adlı iki sol görüşlü öğretmen silahlı saldırı sonucu yaşamlarını yitirdi. Öğretmenlerin cenaze namazı engellendi. "Camilere komünistlerin saldırdığı" haberleri yayılmaya başlamasıyla saldırılar Alevilerin yoğun yaşadığı mahallelere yönelmiştir. Bu mahallelerde 2 gün boyunca evlere girildi, yaşlı, çocuk, hamile demeden 100 den fazla kişi hunharca katledildi. Mahallelere yapılan saldırılar sırasında polis ya da askeri güçler saldırganları önleme çabasında olmadılar.

Olaylar 24 Aralık günü Kayseri'den gelen askeri birliklerin müdahalesi ile ancak yatıştırılabildi.

26 Aralık 1978 tarihinde bu saldırılar konu edilerek İstanbul, Ankara, Kahramanmaraş, Adana, Elazığ, Bingöl, Erzurum, Erzincan, Gaziantep, Kars, Malatya, Sivas ve Şanlıurfa olmak üzere, toplam 13 ilde sıkıyönetim ilan edildi. Daha sonra bu illerin sayısı artırıldı. Böylelikle 12 Eylül 1980 darbesinin ilk adımları da atılmış oldu.

Saldırıları sonucunda resmi verilere göre 105 kişi öldü, 176 kişi yaralandı, 210 ev, 70 işyeri tahrip edildi. Resmi olmayan beyanlara göre ise ölü sayısı 500'e yakındır.

Katliam sonrası Alevilerin büyük çoğunluğu işlerini, evlerini bırakarak, adeta kaçarak kentten göç etti.

Sıkıyönetim mahkemelerinde açılan davalar 1991 yılına kadar sürmüş, çoğunlukla sağ ve aşırı sağ görüşlü olarak nitelenen toplam 804 kişi hakkında dava açılmıştır. Sanıklardan 29 kişi idam, 7 kişi müebbet hapis, 321 kişi de 1-24 yıl arasında hapis cezaları ile cezalandırılmıştır. İdam ve müebbet hapis cezaları dışındakilere 1/6 oranında cezai indirim uygulanmış ve cezaları azaltılmıştır. Sıkı yönetim mahkemesinin kararı Yargıtay tarafından bozulmuş, yeniden yapılan yargılama sonucunda idam cezaları uygulanmamıştır.

Ceza alanların cezaları da 1991 yılında çıkarılan Terörle Mücadele Yasası nedeniyle ertelenmiş daha sonra da serbest bırakılmışlardır.

Ancak buna karşın katliamın perde arkası aydınlatılamamıştır. Örneğin şehirde birden bire sayıları artan milli piyango satıcılarının kim oldukları, bir ABD elçilik görevlisinin katliamın hemen öncesinde bölgede hangi amaçla bulunduğu gibi soruların yanıtı hala verilmemiştir. Toplumsal vicdanda yaygın olan kanı katliamın asıl faillerinin ortaya çıkarılmak istenmediği, saklandığı ve korunduğu yönündedir. Bu katliamın gerçek faillerinin ortaya çıkarılmasının pek çok karanlık olayı çözeceği yönünde ise toplumda ortak bir kanı vardır.

Katliamı yaşamış, yakınları gözlerinin önünde katledilmiş Alevi yurttaşlar hala bu travmayı yaşamaktadır. 32 yıldan beri ilk defa Pir Sultan Abdal Kültür Derneği tarafından katliamda yaşamını yitirenler için 19 Aralık 2010 tarihinde Maraş'ta düzenlenecek olan anma etkinliği toplumsal barışın sağlanması ve yaşanan travmanın azaltılması için büyük önem taşımaktadır. TBMM'nin de kardeşliğin, barışın sağlanması, acıların azaltılması için üstüne düşeni yapması gerekmektedir.

Bu nedenle 19-24 Aralık 1978 yılında yaşanan Maraş katliamını kimlerin planladığı ve hazırladığının ortaya çıkarılması, hedef olarak niye Alevi yurttaşlarımızın seçildiği, katliamda kaç Alevi yurttaşımızın zarar gördüğü ve sonrasında kaç kişinin Maraş'ı terk ettiğini araştırmak üzere bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulması yerinde olacaktır.